

back-hand 'cop que es dona en certs llocs'. Aquells mestres britànics no sé si repartien gaires clatellades però almenys devien amenaçar amb fer-ho, cf. *uy blec* 'ull inflammat per un cop violent': *you'll get a black eye!*; *jàitim* «tupada» (< *fighting*), *clèsquit* 'cop pegat per fer mal, generalment en el cap' (p. 432), que no crec onomatopeia com diu Moll, sinó potser alguna forma de slang o de dialecte, com *clasp it!* ('abraça'l' > 'copsa'l', amb influència, és clar, del cat. *cleca*). Com sigui que *stamp* és «a forcible downward blow with the foot» (*Shorter Oxford Dict.*), *back-hander* «a blow with the back of the hand» i *-mp* sona = *-m* (judicant per una transcripció del mateix Moll allí, en un altre mot) crec que en *becastem* devem tenir una expressió angl. argòtica o dialectal *back-hand stamp*, com si diguéssim 'revés donat a manera de coça' > *bècanstèm(p)* > *becastèm*.

¹ *Estamp* figura en el Dicc. de Rims de Jacme Marc (§ 1306) *estampe* i en l'índex del d'Aversó, però semblen ser tots dos errada de lectura per *escamp*, *escampe*, rectificada en aquest pel mateix publicador en el text (789.1) i en l'altre porta *escamp* l'altre manuscrit. Manca encara en Busa-N. (1507). — ² És veritat que el fr. mod. *estamper*, amb la seva *s* conservada, sembla donar mostres d'una influència italiana, cosa que pot estar en relació amb la introducció primerenca de la impremta a Itàlia. De tota manera, notem que la pronúncia *étamper* va ser popular fins fa poc (*Dict. Général*). — ³ En general *estampar* és el mot corrent en la nostra llengua durant tot el S. xvi, i el que resta encara després en la llengua tradicional: es pot dir que encara els diccs. del S. xviii (DTo. i Lacav.) no en donen d'altre, i amb gran abundor de detalls i fraseologia. Mentre que el cultisme *imprimir* abunda molt més en els llibres castellans i portuguesos de l'època. P. ex. *imprimir* en A. de Palència (1490), *empremir* en el *Vocabulista de PAlc.* (1505), i *poner en impressión* en l'*Arte* del mateix autor i data; *impressa* en la *Questión de Amor* de 1528, en el *Vocab. en lengua castellana y mexicana* de Molina (1571), en la llicència de l'*Arte da lingua do Brasil* de Joseph de Anchieta (1594), etc. — ⁴ Compareu el que en diu Gammillscheg, *RFE* xix, 231; *Rom. Germ.* I, 378. Notem que l'angl. *to stamp* 'trepitjar, esclafar amb els peus', no tenint correspondència en anglosaxó, es considera justament gallicisme. — ⁵ V. 12670. És veritat que fa un cert escrúpol, en aquest poema curosament aconsonantat, de veure que ací no hi ha rim sinó assonància. Però l'ús és expressiu, apropiat i idiomàtic, i podem suposar que l'autor vagi escriure *escafida* en lloc de *petita*, ús correcte d'aquell mot per poc que el prenguem amb un abast figurat (porteta alta i estreta o esllanguida, com el cos esvelt de les dames) i aquesta aplicació lleument desusada fou causa que el copista el reemplaçés per la lliçó trivial *petita*.

Estampida, estampidor, estampilla, estampit, V. estampa *Estanc, estanca, estancar, V. tancar Estan-*

ça, V. estar Estancar, estanca-sang, V. tancar Estància, V. estar Estandari, V. estandar Estanfort, V. estam

⁵ *Estanglar*: més que un derivat d'*estendre* ni del seu ètimon, sembla resultant d'un encreuament amb *vincclar*/**vinglar* (> ross. *blingar*) sigui d'*estendre* o d'*estassar* *Estànnic, estannifer, V. estany i Estanquer, V. tancar Estant* 'prestatge', *estanteria*: castellanismes per *prestatge*, només arrelat a Val., i només allí tolerable (Escrig, 1851; Giner M.).

Estanterol, l'única dada atendible és la de Lab. (*estanterol*, 1839, probablement errada, -erol 1864, manca BDC xii i xiv)=cast. *estanterola* [1587], alteració de l'it. *stentarlo*, per als quals DCEC (ESTAR II, 420b52ss.; iv, 1001a26): ni és improbable ni segur que es vagi rebre del castellà; cf. Kahane, *Jo. of Engl. Germ. Phil.* lx, 1961, 4634.

Estantes: sembla que estigui per *les tantes* (amb el cast. *tanto* 'punt o fitxa en el càlcul o joc', cf. els dial. *tantet, tantícula?* de *temptar, tantejar*, it. *stentare?*).

Estàntol, estantolar: essent un mot només de Torroella de Montgrí (*DAG., VCatalà*) no és prudent d'aixecar-hi a damunt un ll. vg. **stantulare*: les formes ben conegudes són *estontolar* i *estintolar*.

ESTANY I (metall), del ll. STAGNUM id. □ 1.ª doc.: 1249.

En la Lleuda de Cotlliure de 1249 «quintal de *stayn* o de coure --- 4 drs. m^o» (RLR iv, 251); «q<uin>t<ar> de coure e de *estany*, 1 dr.; carga de lin ---», en la tarifa de Bna. de 1271 (*EntreDL* I, 156, § 19); «persones les quals obren --- obres de *stany* dins la d. ciutat --- sien tenguts de obrar de *stany* pur e fi de clotxa ---», Ban de Bna., S. xv (DBal.). També en Lull, BMetge, Ausiàs; «pilotes de plom o *estany*: glandes plumbeae vel stanneae; *estany*: stannum, cassiteron», OPou (*ThPu.*, 172, 185).

STAGNUM és la forma antiga i clàssica en ll., i la que porten els millors mss., des de Plini fins a St. Isidor (*Etym.* xvi, xxiii, 2); veg. Georges, *Lat. Wortformen*; Graur, *Rom.* liv, 507; de la qual provenen totes les formes romàniques i el gr. mod. *stágnos* o *stáгно* (GMeyer, *Lat. Lehnworte im Ngr.*, 63); la grafia *stannum*, molt divulgada a l'Edat Mitjana i modernament, només es troba en mss. inferiors; era, doncs, ben homònim (de sentit i origen diferents) de *stagnum* 'concentració d'aigua'.

DERIV.: *Estanyar* 'recobrir d'estany un objecte, tapar-ne clivelles i juntures amb estany', d'on 'obturar tota esclatxa o traspuadara' [1575]: «*vaxella de la cuyna* --- *vax. grossera* de terra --- *vaxells estanyats*: *vasa incoctília*», «--- olla de aram *estanyada*: olla aenea *stanno* illita», OPou (*ThPu.*, 226-7); *estanyat. Estanyer* [1456]; *estanyera* ross. (Saisset, *Catalan. del Ross.*, 169); *estanyaire*; la variant local *estanyerri* és adaptació d'una forma dial. oc. *estanbeire* o fr. ant. *estagniere* (< -ATOR), cridats per *estanyapaelles* gavatxos vagants: d'on també *estanyet*, adaptat a *esmolet*. ⁵⁰ *Estany*, -nya, adj. postverbal d'*estanyar* (influint alho-